

Број 3, јануар 2021. године. Бесплатан примерак. Уређује: Доситеј Јовановић

сваком треба

МАЛИ ОД ЈОР

Лист ученика ОШ „Васа Пелагић“ Кожеж

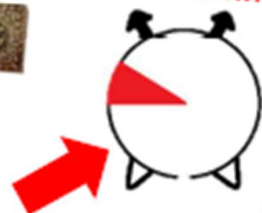

Празнични специјал

Како је настала прва српска држава? Ко је био Свети Сава? Како је настало српско школство? Одговоре на ова и многа друга питања наћи ћете у овом броју!!!

Оцените нас кликом на часовник:

После дужег одмора друго полугодиште почињемо другачије, не пратимо само онлајн наставу већ и идемо у школу. У нашој школи именован је нови директор школе Биљана Вујић.

Распуст је трајао дуже него иначе, па смо се у школске клупе вратили тек 18. јануара.

Надамо се да ћемо се ускоро вратити на редовно похађање наставе и да ћемо се више дружити.

„МАЛИ ОДМОР“ вам жели да стекнете што више новог знања и да га крунишете високим оценама.

Доситез

Други број листа „МАЛИ ОДМОР“ читан је у Србији, Канади и Босни и Херцеговини.

Вук Стефановић Караџић

...је рођен 1787. године у Тршићу близу Лознице, у породици у којој су деца умирала, па је по народном обичају, добио име Вук како му вештице и духови не би наудили. Његова породица се доселила из Црне Горе из Дробњака.

Писање и читање је научио од рођака Јевте Савића Чотрића, који је био једини писмен човек у крају.

Школовање је касније наставио у манастиру Трноши.

Како га у манастиру нису учили, него терали да чува стоку, отац га је вратио кући.

Касније је отишао у Сремске Карловце да се упише у гимназију, али је са 17 година био престар.

Не успевши да се упише у Карловачку гимназију, он одлази у Петрињу, где је провео неколико месеци учећи немачки језик.

Кад је Доситеј отворио Велику школу у Београду, Вук је постао њен ђак. Убрзо је оболео и отишао је на лечење у Нови Сад и Пешту, али није успео да излечи болесну ногу, која је остала згрчена. Хром, Вук се 1810. вратио у Србију.

Учествовао је у Првом српском устанку као писар и чиновник у Неготинској крајини, а након слома устанка преселио се у Беч, 1813. године. Ту је упознао Јернеја Копитара, цензора словенских књига, на чији је подстицај кренуо у прикупљање српских народних песама, реформу ћирилице и борбу за увођење народног језика у српску књижевност. Вуковим реформама у српски језик је уведена фонетски правопис, а српски језик је потиснуо славеносрпски језик који је у то време био језик образованих људи. Тако се као најважније године Вукове реформе истичу 1818, 1836, 1839, 1847. и 1852. Стекао је и неколико почасних доктората.

Димитрије (Доситеј) Обрадовић

...је рођен у Чакову у Банату, на територији данашње Румуније, претпоставља се 1739. године, али се у неким документима као година његовог рођења спомиње и 1742. година. Замонашио се 1758. године у сремском манастиру Хопову и добио монашко име Доситеј. Жељан знања и незадовољан стањем у манастиру, из Хопова је отишао у Далмацију, где је три године провео као учитељ. Боравио је у Грчкој, па у Смирни, где је научио грчки језик и упознавао се с реформистичким идејама XVIII века, стичући основна знања из филозофије и књижевности. Преко Албаније и Венеције вратио се у Далмацију и припремао своја прва дела.

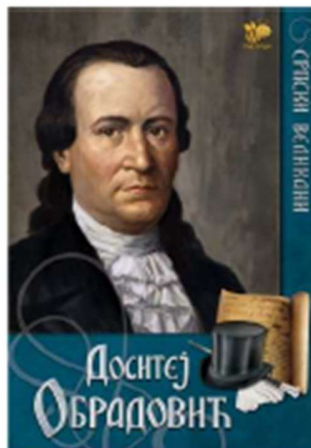
Боравећи и школујући се у Бечу, Модри и Пожуну (Братислави), упознао се са средњеевропским просветитељством и заинтересовао за културно-просветне и социјалне реформе. Обишао је Италију, Румунију и задржао се извесно време у Сремским Карловцима, тадашњем најзначајнијем српском културном центру.

На његово даље образовање благотворно је деловао боравак у западној Европи. У Халеу је слушао филозофију и теологију, у Лајпцигу физику код чувених професора. Просветитељски рационализам узео је за филозофску основу свог програма, везујући га са практичним потребама свог народа. У ослобођеној Србији провео је пет последњих година живота, од 1807. до 1811, дајући огроман допринос "просвешћенију" и "изображенију" свог рода. Основао је Велику школу - будући универзитет 1808. године и Богословију 1810. Као члан Правитељствујушћег совјета био је први министар просвете у Србији.

Доситеј Обрадовић умире у Београду, 28. марта 1811. године. Сахрањен је у порти београдске Саборне цркве. Његово тело неколико пута је премештано, 1837. због зидања нове Саборне цркве уместо старе и 1897. године, да би се његов гроб поставио напредо с Вуковим, чији су посмртни остаци те године пренети из Беча.

4. Кованица 20 дин. Доситеј Обрадовић

Стефан Немања Симеон

Стефан Немања (око 1113 — 13. фебруар 1199 или 13. фебруар 1200) био је велики жупан Рашке и родоначелник владарске династије Немањића, која је у једном периоду владала делом тадашње Србије у средњем веку.

Сматра се једним од најзначајнијих српских владара, а заједно са сином Светим Савом, једним од утемељивача Српске православне цркве, која Стефана Немању слави као Светог Симеона Мироточивог. Доба његове владавине представља преломни период у историји и култури Срба.

Манастир Хиландар

Повукао се са власти и замонашио на сабору 1196, а за свог наследника је одредио средњег сина Стефана Првовенчаног (велики жупан од 1196. до 1217. или до 1219. године, а краљ од 1217 или 1219. до 1228), у договору са византијским царем Алексијем III (1195—1203), чијом ћерком Евдокијом је Првовенчани био ожењен. Преминуо је као монах Симеон у манастиру Хиландар, а његове мошти су 1208. године пренете у Манастир Студеницу, у коме се и данас налазе.

Свети Сава

Свети Сава (око 1175—14. јануар 1236) био је српски принц, монах, игуман манастира Студенице, књижевник, дипломата и први архиепископ аутокефалне Српске православне цркве. Рођен је као **Растко Немањић**, најмлађи син великог жупана Стефана Немање, и брат Вукана и Стефана Првовенчаног.

Као младић добио је од оца на управу Захумље (1190. или 1191). Убрзо 1192. године Растко је побегао на Свету гору и замонашио се у руском манастиру Светог Пантелејмона, где је добио име Сава. Касније је са својим оцем, који се замонашио и добио име Симеон (вероватно 25. март 1196), подигао манастир Хиландар (1198—99), први и једини српски манастир на Светој гори.

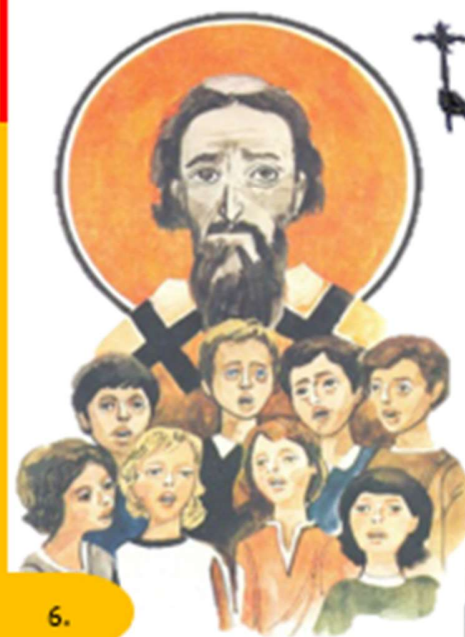
Виктор Тимек V₂

Деа Добина V₅

Јелена Лазаревић V₃

6.

Теодора Станковић V₂

Данило Арнаутовић VIII^в,
иконопис, Исус Христ

Ања Дубић VIII^в, иконопис,
Света Петка

НАША ШКОЛА

Ана Велимировић VIII^в,
иконопис, Свети Никола

У Србији је 1202. године дошло до рата за власт између синова жупана Стефана Немање. После измирења 1204. године велики жупан Стефан Првовенчани и кнез Вукан позвали су Саву да их потпуно измири и он се вратио у Србију почетком 1208. године. Истовремено се бавио просветитељским радом, настојећи приближити својим сународницима основе верске и световне поуке, да би се 1217. вратио на Свету гору. Године 1219. Сава I Српски је убедио Васељенског патријарха и никејског цара да одобре аутокефалност (самосталност) српске цркве са статусом архиепископије. Васељенски патријарх Манојло I Цариградски у Nikeји је

именовао Саву I за првог архиепископа Србије. Сава је остао архиепископ све до 1233. године, да би га тада заменио његов ученик Арсеније I Сремац. Два пута је путовао у Палестину. На повратку са другог од тих ходочашћа у Свету земљу, смрт га је затекла у тадашњој бугарској престоници Великом Трнову 14. јануара 1236. Његове мошти је у манастир Милешеву пренео његов нећак, краљ Стефан Владислав I. Сава је оставио више писаних дела. Зато је био један од значајнијих писаца и правника из средњег века код Срба. Његова најзначајнија писана дела су *Житије Светог Симеона*, *Карејски типик*, *Хиландарски типики* *Студенички типик*, као и *Законоправило*.

Храм Св. Саве

Храм Светог Саве је највећи православни храм, не само у Србији, већ и на простору читавог Балкана. Храм је смештен у источном делу Светосавског трга, на територији општине Врачар. Верује се да је на месту на којем је изграђен 1594. године Синан-паша спалио мошти оснивача аутокефалне српске цркве, Светог Саве. Неки, пак, верују да се насеље Врачар тада односило на утврђени део града, који се налази на простору данашњег Ташмајдана, у непосредној близини Цркве Светог Марка. Будући да је храм Светог Саве у Београду један од највећих православних објеката на свету, ово монументално здање је са правом један од главних симбола престонице.

Процес изградње храма заснивао се на добровољним донацијама и прилозима и плаћањем доплатних поштанских маркица, па је зато трајао дуже него што је било очекивано.

Идеја о изградњи Храма Светог Саве потекла је далеке 1879. године, када је један од најпознатијих представника Срба у Дубровнику, Матија Бан, изнео идеју о подизању цркве Светог Саве на Врачару. Изградња храма је започела 10. маја 1939. године, уз свечано постављање темеља.

Тридесет година након завршетка Другог светског рата, патријарх Герман је, у присуству српских архијереја, положио повељу о наставку радова и поново осветио храм. Тада је литургији присуствовало више од 100.000 грађана. Након наставка радова, зидови су подигнути до раније утврђене висине од 40 метара.

Најтежи архитектонски подухват приликом изградње храма био је подизање централне куполе тешке 4 хиљаде тона. Заједно са покривачем од бакарног лима и позлаћеним крстом подигнута је са земље и постављена на зидове храма.

Градње екстеријера завршена је 2004. године, када су постављена звона и прозори, као и фасада. Први патријарх који је у храму сахрањен је Иринеј и то 2020. године. Храм је завршен

2020. године и званично је највећи православни храм по својој запремини.

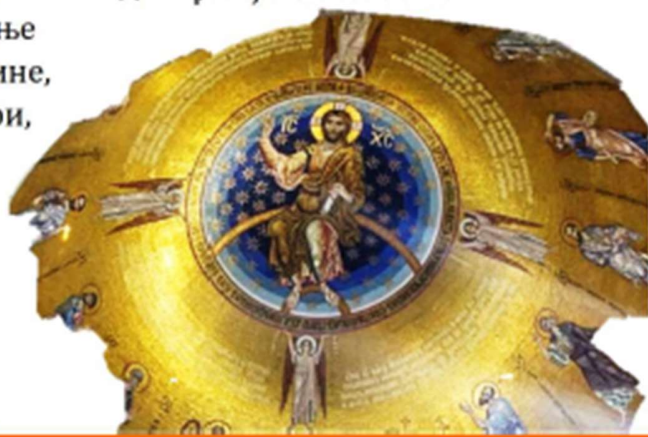

Храм има 42 звона

12 метара

Главни крст

Акција: „Посади свој хлад“

... 20. децембра 2020. Котежани су имали прилику да посаде свој хлад. Педесет садница јасенова тада је стигло у Котеж, где су наши суграђани посадили свој хлад.

UG Kotež

20. dec 2020. · 🌐

Drage komšije,

Kao što smo i obećali, danas smo sa grupom Kotežanki i Kotežana, svom naselju poklonili novih 50 sadnica jasena.

Pored 30 nedavno zasađenih sadnica javora od strane Gradskog Zelenila, sada možemo da se pohvalimo da ćemo sigurno ostati najzelenije naselje i u budućnosti.

Sačuvajmo naše sadnice, jasno su obeležene.

Hvala svima na odazivu i Ajzaku na mehanizaciji.

Vaš UGK

Тања Вујичић

„МАЛИ ОДМОР“ је сазнао да је Тања Вујичић ученица VII₃ написала више песама. Нас је занимало:

* Када си написала прву песму?

Прву песму сам написала са осам година, радило се о једној породичној песми, везаној за мог тату.

* Да ли си учествовала на неким такмичењима?

Па, доста сам учествовала на „Ја имам таленат“ и „Покажи шта знаш“ типу такмичења, где сам рецитовала своје песме.

* Да ли имаш узор међу песницима?

Немам узоре међу песницима, једноставно мислим да треба пронаћи свој стил, али један од омиљених песника ми је Љубивоје Ршумовић. Обожавам његову поезију.

* Шта те инспирише?

Идеје за своје песме углавном добијам од своје околине. Најчешће породице. На пример, моја „најпознатија“ песма „Мој тата“ настала је након што сам слушала мог тату како прича о свом послу.

* Можемо ли у скоријој будућности очекивати збирку песама?

Да будем искрена, вероватно не. Имам материјала, довољно песама, али не мислим да ћу објавити збирку, бар не у скорије време, између осталог и из простог разлога што више волим да пишем прозу, али свако ко пожели да прочита моје песме свакако може да ми се обрати.

* Која ти је омиљена песма коју си написала?

Мислим да је то дефинитивно песма „Пролеће“, једна од најбољих које сам написала.

Специјално за Празнично издање „МАЛОГ ОДМОРА“, Тања је написала једну песму:

Божић, Божић

Божић, Божић
Најсрећнији дан
Нашег Христа рођендан

Најсветлији празник вере српске
Јер се на тај дан
У постељи од сламе и трске
Роди Христос Спас
Божић, Божић
Најдивнији дан
Нашег Христа рођендан

У Витлејему, у пећини једној
Сивој, мрачној и бедној
Роди се Исус и би положен у јасле,
где су некад овце пасле

Божић, Божић
Најлепши дан
Нашег Христа рођендан!

ПРЕПОРУЧУЈЕМО

Музеј Вука и Доситеја

Музеј Вука и Доситеја меморијални је музеј, посвећен двојци великана српске културе, просветитељу и првом српском министру просвете Доситеју Обрадовићу и реформатору српског језика, творцу српског књижевног језика, Вуку Караџићу. Саграђена је на месту некадашње 'Велике школе'.

<https://www.facebook.com/MuzejVukaiDositeja>

Храм Светог Саве

Храм Светог Саве је једна од највеличанственијих грађевина у Београду. По запремини је највећи православни храм на свету! Имао је бурну прошлост због ратова изградња је прекидана и опет настављана. Ипак, данас можемо видети храм у његовој пуној светлости.

<https://hramsvetogsave.rs/>

Историја храма:

<https://youtu.be/H3GqPldH978>

Срећна слава
Свети Сава!

